

Kmetijski list

Glasi „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Izhaja vsak četrtek.
Naročnina:
celoletno K 50.—
pololetno 25.—
Posamezna številka 1.—

**Kmet, pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!**

Inserati:
1 mm inseratnega stolpca stane za:
male oglase K 1.—
uradne razglase 1.50
reklame 2.—

Uredništvo in upravnništvo lista je v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 9 (nasproti dvorca).

Občni zbor „Samostojne kmetijske stranke“.

V nedeljo dne 6. t. m. so se zbrali v veliki dvorani »Narodnega doma« v Ljubljani delegati iz vse Slovenije, da manifestirajo na občnem zboru SKS. za zmago vzvišene ideje kmetijske osamosvojitve ter da s svojo besedo in s svojim nastopom podpro one, ki so jim zaupali težko breme — narodnih poslancev.

Bil je to pravi praznik kmetijskega in obrtniškega vstajenja. Preko 300 delegatov iz vse Slovenije, ki so zastopali na tisoče in tisoče volilcev, se je zbralo pod svežim in zmagovito plapolajočim zelenim praporom, da položi trdne in nepremagljive temelje za dosego naših najvišjih idealov — za edinstvo naroda in konsolidacijo države. Ne razne »državotvorne« stranke, temveč kmetstvo ljudstvo vse Jugoslavije bo ujediniло državo in izvršilo njeno konsolidacijo, ko bo pomeđlo s starimi in koruptivnimi strankami in ko bo z zmago Stare pravde osvobodilo tudi gospodarsko ogromno večino našega ljudstva.

Ves potek občnega zbora je pokazal, da se te visoke in težavne naloge vsi delegati zavedajo. Vodilna nit v vseh govorih je bila ista — osamosvojitve kmeta in obrtnika, vsi govorili pa so tudi izzevali v neomajni volji vseh, vzdržati za zmago kmetijske osamosvojitve vsak boj in prenesti vsako žrtve. Vzpodbujajoče je bilo tudi splošno zanimanje, ki je vladalo ves čas na občnem zboru, da si trajal zbor nepretrgoma od desetih dopoldne pa do pol trih popoldne. Nobenega predčasnega odhajanja ni bilo, vse je s pozornostjo sledilo poročilom, dokler ni bil dnevni red celotno završen.

Poseben pomen je dobil občni zbor z navzočnostjo tovarišev poslancev iz Srbije in Bosne. Skupna fronta vseh kmetov vse države je bila s tem najjasneje dokumentirana in konkretno je bilo dokazano, da ni več daleč čas, ko bo prva in odsejujoča sila v državi enotno organiziran kmetijski in obrtniški stan.

Poleg srbskih tovarišev so se udeležili občnega zbora skoraj vsi naši poslanci (manjkala sta le poslanci Kirbiš in dr. Vošnjak), vsled česar je dobil občni zbor še poseben sijaj in pomen.

Občni zbor je otvoril ob določeni uri predsednik SKS., posl. Kušar. S toplimi besedami je pozdravil navzoče srbske poslance: tovariša Čedomira Stankovića iz Srbije, tovariša Risto Džokića in Marka Gakovića iz Bosne. Z viharimi živio-klici jih je pozdravil zbor. Nato je podal tovariš Kušar takoj

poročilo načelnštva.

Zaradi važnih strankarskih zadev se je sestalo strankino načelnštvo v letu 1920. k 22 sejam in sklicalo je tri seje izvrševalnega odbora. Za izvrševanje svojih sklepov se je načelnštvo posluževalo tajništva v Ljubljani, Celju in Mariboru kakor tudi vseh okrajnih in krajevnih organizacij.

Načelnštvo je kmalu spoznalo, da je potrebno skupno delovanje vseh

širokih kmetijskih in obrtniških slojev iz vse države, če naj dosežemo tako ureditev države, ki bo upoštevala interese večine prebivalstva. Zato smo dali pobudo za osnove kmetijskih organizacij v Srbiji, Bosni, Dalmaciji in Hrvatski, se udeleževali vseh tozadevnih posvetovanj in kongresov ter poizkušali privedi tudi Radića na pravo pot.

Predvsem pa smo mislili na to, kako bi združili vse slovenske kmete v eni stranki, ko imamo venidar vsi ene in iste težnje. V ta namen smo se sestali z odposlanci »Kmetijske zveze« ter jih skušali pridobiti za skupno delo. Pregovori niso dali povoljnih rezultatov, ker so to preprečili vodje »Kmetijske zveze« — gospoda.

Združili pa sta se v eno stranko »Samostojna kmetijska stranka« in »Samostojna gospodarska obrtna stranka«. Obrtniki po deželi so tako tesno vezani z interesi našega stanu, da smo si iskreno podali roke za skupno delo.

Priprave za volitve v konstituantno in za širjenje našega programa so zahtevale, da smo poleg nešteti shodov priredili kmetijski tabor v Ljubljani in kmetijski praznik na Bledu.

Sestavili smo poseben statut za sestavo kandidatnih list za ustavotvorno skupščino in izdali volilni program. Na podstavi tega smo sestavili kandidatne liste in jih predložili izvrševalnemu odboru v odobritev. Izrekli smo se tudi za vezane mandate za vso ustavo, in sicer tako za skupščino, kakor za vse postavodajne zastope.

Tudi vse polno gospodarskih vprašanj je rešilo v tej dobi načelnštvo. Razpravljalo se je o tem, kako bi bilo izvesti agrarno reformo. Zavzeli smo stališče, naj se kmetstva posestva ohranijo, razdele pa naj se veleposestva, fideikomisna in posestva mrtve roke. Naši zahtevi po odpravi advokatov kot nadzornikov in upraviteljev sekvestriranih posestev se je ugodilo ter se jih je nadomestilo s praktičnimi kmetovalci in kmetijskimi strokovnjaki.

Glede vojnih posojil se je sklenilo, naj se jih najprej žigos, ker šele potem bo stranka zavzela svoje stališče glede njih. Zahtevali pa smo, naj se očuva premoženje sirot, ubožcev, varovancev in malih štedljivcev.

Postavili smo si veliko nalogo gospodarske osamosvojitve in ustanovili kot prvo čisto gospodarsko podjetje »Ekonomo«, zadrugo z omejeno zavezo; delniška družba »Ekonomo« pa preneha s svojim delovanjem.

Proti uničenju gozdov veleposestev smo najenergičnejše nastopili in izposlovali preklic že izdanih ministrskih dovoljenj velikim lesnim tvrdkam in židovskim firmam.

Dolgotrajno prerekanje zaradi ustanovnega občnega zbora »Kmetijske družbe za Slovenijo« je sedaj menda končano; včeraj je bil zadnji dan, ko se je imel glavni družben odbor izreči, ali skliče občni zbor sam, ali pa stori to komisar.

Poleg vsega tega je načelnštvo vodilo vse drugo strankarsko de-

lo, interveniralo, vlagalo resolucije, spomenice itd. Prav tako je zahtevalo načelnštvo razne revizije davčnih predpisov ter doseglo v mnogih primerih popoln uspeh.

Z glasnim odobravanjem so sprejeli delegati poročilo načelnštva.

Prečital se je nato pozdrav poslanca dr. Vošnjaka, ki zaradi dela v ustavnem odboru ni mogel priti na občni zbor. S klici »živio Vošnjak!« je sprejel občni zbor njegov pozdrav.

O novem organizacijskem redu je poročal tovariš Jamnik. Po njegovem poročilu se je vnela živahna debata, v katero so posegli tovariši Ažman, dr. Kavčič, Mrmolja, Jamnik in Tršan. Po novem organizacijskem redu tvorijo jedro stranke krajevni odbori, ki se združijo v okrajne odbore, ti pa zopet v dva okrožna odbora, in sicer eden za Štajersko, drugi za Kranjsko. Vsak teh odborov voli po šest delegatov v izvrševalni ali delovni odbor.

Nato je sledila glavna točka občnega zbora: poročila poslancev.

Prvi je govoril Srbijanec tovariš Čedomir Stanković, pozdravljen z glasnimi živio-klici.

Zahvalil se je za prisrčen sprejem in izrazil svojo radost, da je mogel priti med slovenske kmete.

Živimo v resnem trenutku, ko se polagajo temelji našega bodočega življenja. Ker se mi tega popolnoma zavedamo, zato smo zahtevali, da se izvedejo naše osnovne zahteve. Ni res, da so te nepraktične. To samo lažejo nam sovražni listi, ki tudi širijo z vso vmeno laži, da vlada med nami in Slovenci nesoglasje. Nobena idejna nesoglasja ni, vsi imamo en cilj, vsi smo edini v tem, kaj hočemo. Samo glede taktike je med nami mala razlika, ki obstoji v tem, kako priti do cilja.

Naša trdna volja je, da se ustava čim prej sprejme in smo v tem oziru vladi že znatno pomagali. Tudi v vlado bi vstopili, če nam da ona to, kar moramo zahtevati. Toda vlada ni sprejela niti polovice naših zahtev! Trenutek je resen. Zato predvarite dobro, kar sklenete, ker gre za interes vsega kmetijskega ljudstva, ker gre za njegovo gospodarsko svobodo! (Viharni živio-klici.)

Nato je govoril Bosanec tovariš Risto Džokić.

Prihajam iz ponosne Bosne, ki je robovala stoletja in ki je navsezadnje vseeno doživela svoje osvobodjenje. Njene pozdrave prinašam z vročim pozivom, da očuvate Vi, ki branite naše najnevarnejše meje, našo zemljo! Bodite uverjeni, da pridemo vsi, če bi bile naše meje ogrožene, bodite pa tudi uverjeni, da pridemo rešiti vse, kar še ni ujedinjenega. (Živio-klici.)

Jugoslovani nismo imeli nikdar sreče, da bi nas drugi osvobodili. Zategadelj tudi sedaj ne upajmo na druge, temveč zidajmo le na sebe, na svojo moč! (Res je! Živio-klici.)

Bratje, ljudje ki so bili vedno črnorumeni, so stvorili narodno predstavništvo žalostnega spomina. Zato

pa je bilo to predstavništvo — skoraj bolj gledališče kot ljudska zbornica.

Osvobodili smo se tega predstavništva. Ali zapomnite se, da nas je v ustavotvorni skupščini samo 39, to je samo enajstina vseh poslancev, in da zato ne moremo vršiti drugega kot kontrolo. Toda

naša je bodočnost.

Ker se je boje, zato delajo naši sovražniki z vsemi silami, da bi nas osleparili za bodočnost. Tak je položaj in po tem sodite!

Mi vsi smo eno: jaz sem Vaš poslanec, kakor so Vaši poslanci naši. Kajti naše delo je skupno in enak nam je cilj. Razlike pa, ki obstoje v taktiki, mora skupni cilj izgladiti.

Mi nočemo nobenega nasilja nad drugimi, temveč le hočemo, da smo vsi bratje v svobodni in enotni državi. (Tako je!)

Zavedamo se dobro, da je bila vera naša rešitev in da je bila ona temelj naše osvoboditve. Zato bomo varovali vero vsakogar in celo čifotom ne pustimo jemati vere.

Hočemo edinstvo države in gospodarsko svobodo. Če nam vlada da to dvoje, vstopimo tudi v vlado. Nočemo pa, da nam zagori rdečica srca na licu, če bi prodali svoje ideje, interes ljudstva, kakršnikoli vladi.

Na srečno bodočnost! (Viharno odobravanje.)

Poslednji izmed gostov je govoril tovariš Marko Gaković.

Rečem samo dvoje, ker je čas kratak. Naš boj velja v prvi in pravzaprav edini vrsti špekulantom. Če Vam kdo reče: Srbi ali Hrvati so vsega krivi, tedaj vedite, da dotičnik laže in špekulira, kako bi potem razdora zavladal med nami. Zato boj vsem špekulantom, pa naj bodo že gospodarski ali politični.

Odprite Vam pa tudi rečem, da imejte v svoje poslance popolno zaupanje. Tri mesece sem gledal njih delo in videl; kako vestno in neumorno zastopajo Vaše koristi. Živeli Vaši poslanci!

Viharni živio-klici, ki niso hoteli prenehati, so sledili temu Gakovičevemu pozivu, ki so se posebno stopnjevali, ko je dobil besedo tovariš Pucelj,

glavni poročevalec o delu naših poslancev, ki je dejal:

Ker nam je čas le kratko odmerjen, zato se moram omejiti le na najvažnejše. Če pa bom zaradi tega prekratek, pa vprašajte, saj smo ljudska stranka, v kateri ima besedo vsakdo. (Res je!)

Moja dolžnost je, da Vam poročam o notranjem in

zunanjem položaju.

Zaradi nesoglasij, ki se pojavljajo v zbornici, trpi naš ugled na zunaj. Zlasti Italija opazuje pazljivo vsak separatistični nastop Hrvatov in Slovencev in naš poslanik v Rimu, gospod Antonijevič, je povedal, ko se je vrnil pred enim tednom iz Rima, da so mu izrazili visoki italijanski funkcionarji svoje pomisleke glede izvedbe rapalske pogodbe. Da bi

namreč bilo mogoče bolje počakati, kako se razvije Radićeva in Korošćeva (pfuj!) akcija. Po našem notranjem stanju nas presojajo od zunaj in mi Slovenci imamo zato posebno razvito razumevanje.

Mi in Srbijanci.

Srbi, ki so se osvobodili sami, imajo vse silnejšo samozavest ter se zato za svojo svobodo ne boje. Zategadelj so pa tudi za mnenje tujine vse bolj brezbrizni. Iz te različne naše predzgodovine pa izhaja tudi nesoglasje v naši taktiki in okolnost, da presojamo vsako vprašanje s svojega posebnega stališča. Iz tega pa izhaja tudi različno mnenje glede vstopa v vlado. Tudi šumadinci hočejo podpirati vlado pri sprejemu ustave, nočejo pa vstopiti v vlado, ker se boje, da bi se s tem kompromitirali. Temu nasproti pa smo mi razumeli Pašića, ko je dejal, da je sicer naša moralna podpora v zadevi ustave razveseljiva, da pa za ugled države ni istega pomena, če se bojimo z vstopom v vlado povedati vsemu svetu, da krijemo ustavo s svojim imenom, da smo vsi eno. (Tako je!)

O notranjem položaju.

V zbornici odločujejo obe večinski stranki, radikali in demokrati, ki s svojimi 192 mandati sicer nimajo večine, brez pomoči katerih pa vendar ni mogoče noben sklep. Ti pa ne odločujejo samo o ustavi, temveč vodijo tudi vse tekoče delo in vladajo. Zato je mogoče, da naši demokrati s svojimi tremi mandati igrajo v Beogradu večjo vlogo kot veliko močnejše stranke. Stvar je ravno v tem, ker so v večinski stranki.

Vprašanje nastane sedaj, ali naj odlašamo z ozirom na čistost ideje še dalje z vstopom v vlado ali pa naj skušamo z vstopom v vlado doseči znatne in važne koncesije. Kajti jasno je, da ustrezajo večinske stranke samo onemu, ki krije njih delo s svojim imenom.

Ali naj vstopimo v vlado ali ne, to vprašanje pa rešite Vi!

Ključ situacije v skupščini je pri zemljoradnikih. Vlada jih za sprejem ustave nujno potrebuje, če pa jih ne dobi, potem mora dobiti druge. In kakor vse kaže, so se pogajanja z zemljoradniki razbila v korist Turkov. Če pridejo mohamedanci v vlado, potem tudi ni več daleč Korošec. Tudi o tem morate odločiti Vi in Vaš sklep bo pa tudi odločujoči glede »Kmetijske družbe« in glede najrazličnejših drugih vprašanj, ki nas silno zadevajo.

Dosedaj so bili doseženi že veliki uspehi le z ozirom na upanje, ki smo ga vzbudili pri večinskih strankah glede svojega vstopa v vlado. To je zasluga treh naših delegatov, ki so vodili pogajanja in nobenega drugega ne.

Samo na podlagi tega upanja smo dosegli »kanceljarski« po katerem se vera ne sme izrabljati. In na isti način smo tudi dosegli

avtonomijo,

s katero uganjajo nekateri veliko ciganijo. Odločujoči krogi niso na-

Sporočajte uredništvu našega lista vse važnejše dogodke svojega kraja!

sprotni niti eni, niti dvema samoupravnima slovenskima pokrajinama. Enako je zagotovljena pokrajinam tudi zakonodajna oblast, ki se naj omeji na določitev štatutov glede uprave posamezne pokrajine. Pokrajinski zbori bi končno odločali o pokrajinskih finančah, cestah, zdravstvenih in prometnih uredbah, strokovnem šolstvu, sploh o vsem, kar bi zadevalo le pokrajino.

Uvoz laškega vina

bi se mogel prepričati, odpraviti bi se dale pristojbine pri davčnih opominih, zvišati bi se minimum pri osebnih dohodnini na 12.000 kron, dosegle bi se nove olajšave pri izvozu poljedelskih pridelkov in živine, dosegljivega bi bilo še vse polno, seveda le, če bi tudi mi podprli večinske stranke s svojim vstopom v vlado. Ali kakor rečeno: o vsem tem odločajte Vi, kakor tudi o tem, ali naj pride Korošec zopet do moči.

Afera Vošnjak.

V zadnjem času pisarijo listi posebno mnogo o aferi Vošnjak. Najzanimiveje pri vsem tem je to, da afera sploh ni.

Res je sicer, da je glasoval naš tovariš Vošnjak za to, da se vzame vladni ustavni načrt za podstavo debate. Toda pripomniti je treba, da ni podal zemljoradniški klub nobenega lastnega načrta, da se ni v klubu sklepalo o tem, kako naj glasujejo posamezni člani ustavnega odbora in da zaradi tega tovariš Vošnjak nikakor ni bil vezan na kak sklep. Končno je minister Trifković obljubil, da sprejme vlada v ustavni načrt naše glavne ekonomske pogoje, kar je pozneje potrdil tudi Pašić, vsled česar so bili vsi naši zastopniki v ustavnem odboru pripravljeni glasovati za vladni načrt. Ker se je pa minister Trifković zarekel, zato tega naši niso hoteli storiti, niso pa o svojem namenu obvestili dr. Vošnjaka, ki je glasoval potem tako, kakor je bilo preje sklenjeno. Dr. Vošnjak je potemtakem popolnoma nekriv; zato tudi ni proti njemu nobene obtožbe in nobene preiskave in zato tudi nobene sodbje. Vse skupaj so privlekli za lase gotovi ljudje, ki bi radi nam škodovali. To je Vošnjakova afera in s tem končam. (Dolgotrajno in glasno odobravanje.)

Ko se je poleglo odobravanje poslušalcev, je povzel besedo poslanec Mrmolja.

Kratko, toda jedrnat je poročal o sedanjem stanju agrarne reforme.

Pri nas se tiče agrarna reforma samo veleposestev, fideikomisnih posestev in posestev verskega zaklada. Kljub temu, da je vse polno uradnikov, se v resnici ničesar ne reformira. Zato je potrebno, da vzamemo vso stvar v roke naši krajevni odbori, ki naj sestavijo natančen popis posameznih veleposestev ter obenem predložijo podrobno izdelan načrt za izvedbo agrarne reforme. Vse to naj pošljejo potem v Beograd na naslov Zemljoradniškega kluba.

Namesto da bi se ljudje izselili v Ameriko, je stokrat boljše, da se naselijo v južni Srbiji, kjer morejo postati samostojni gospodarji. Država jim da zemljo brezplačno in poleg tega brezobrestno posojilo, ki ga je treba vrniti tekem 50 let. Do danes se je naselilo v teh krajih okoli 20.000 družin. Prošnje je treba vlagati pri agrarni direkciji v Ljubljani. (Glej članek »Naseljivanje v južni Srbiji«, ki je izšel v »Kmetijskem listu« dne 10. februarja 1921.) Dobrovoljci, to so oni, ki so se borili v srbski vojski, dobe po pet hektarov zemlje. Prošnje je treba vložiti pri ministrstvu za socialno politiko.

Vsi oni, ki imajo toliko besedi, češ da morajo poginiti vsled pomanjkanja zemlje in ki hočejo iz same nevoščljivosti vzeti kmetu celo zemljo, ki jo obdeluje, so nevarni kričarji in hujskači, če se nočejo poslužiti ugodnosti, ki jim jo daje vlada. Obdelovanje zemlje je najtežje delo in uspeva le tedaj, kadar dela vsa družina. Pri nobenem drugem stanu ni to potrebno, povsod drugod hrani glavni družine vse njene člane. Samo pri kmetu ni tega, samo v kmetški rodbini morajo delati vsi. Zato je agrarna reforma pri nas zgrešena, ker ne odločujejo v občinskih agrarnih odborih samo obdelovalci zem-

lje, temveč tudi razni komunisti in drugi, ki se boje trdega dela na polju.

V Bosni je agrarna reforma nekaj čisto drugega. Tam so Turki zaslužili srbskega kmeta in mu ukradli zemljo. Zategadelj zahtevajo naši tovariši v Bosni, da se zemlja odvzame begom, njenim sedanjim lastnikom, in sicer brez odplačila. Jasno pa je, da se bo moralo nekaterim nekaj povrniti, ker bi drugače mnogi morali poginiti vsled pomanjkanja.

Dolžnost krajevnih odborov je, da pripravijo vse, da se že vendar enkrat izvede agrarna reforma. Kdor pa ima ljubezen do zemlje, kdor hoče postati lasten gospodar, kdor ni samo prazen hujskač, tisti se naj naseli v južnih krajih države, in sicer čim preje, da pride do ugodnejše in boljše zemlje! Z glasnim odobravanjem so se zahvalili delegati poslancu Mrmolji za njegova stvarna izvajanja.

Sledila je na to

debata o poročilu poslancev.

Tovariš Kenda: Srbski tovariši so poudarjali, da je troje potrebno za doseg našega končnega cilja, to je sloga, politična svoboda in gospodarska svoboda. Pri nas v Sloveniji, pa tudi v Bosni še ni popolnoma dosežena svoboda. Še je vse polno verig, ki nas ovirajo, da bi prišli do gospodarske svobode. Zato je za nas življensko vprašanje preprečitev, da bi prišli na vlado elementi, ki bi nam skovali še nove verige. Ako pridejo Turki na vlado, se to zgodi Bosancem, če pa pride v vlado Korošec, se zgodi to nam. Imamo tu dva zla, med katerima moramo izbirati. Govornik apelira na Srbijance, naj upoštevajo vedno naš položaj in naj store svoje, da ne pridemo iz enega jarma v drugega. Popolnoma zaupamo svojim poslancem, ki naj potem, ko so se posvetovali z našim načelništvom, sklenejo, kar smatrajo za potrebno.

Tovariš dr. Kavčič: »Samostojna kmetijska stranka« je nastala pravzaprav sama od sebe v boju proti šusteršičevemu sistemu izrabljanja kmeta. Na gospodarskem polju je njena glavna naloga in na gospodarskem polju mora doseči tudi svoje prve važne uspehe.

1.) Mi moramo dokončati boj glede »Kmetijske družbe za Slovenijo«.

2.) Mi moramo doseči, da se pri davčnih opominih ne plačuje od vsake 100 kron štiri krone globe.

3.) Nad vse važno je nadalje, da se naredi zlorabi vere enkrat za vselej konec.

4.) Silno smo dalje zainteresirani pri občinskih volitvah, ki se morajo izvršiti po pravilnem načelu.

5.) Uvozna carina na vse predmete, ki jih kmet nujno potrebuje, se mora odpraviti ali vsaj silno zmanjšati. Obleka in stroji morajo biti carine prosti. Nikakor ne gre, da tirajo razni špekulanti pri nas cene navzgor, dočim po vsem svetu le-te padajo.

6.) Izvozna carina na poljedelske pridelke in živino mora pasti, ker ne moremo trpeti, da obuboža kmet kljub temu, da so njegove kašče in hlevi polni.

To so za bližnjo bodočnost naše glavne gospodarske zahteve, ki jih moramo doseči. Če jih dosežemo, potem moramo nositi tudi odgovornost za morebiten vstop v vlado.

Zato predlaga govornik, naj se da našim poslancem proste roke.

Tovariš Kenda vzdržuje svoj predlog in predlaga poslancem zaupnico, kar pozdravijo zborovalci z glasnim odobravanjem.

Tovariš Meden prinaša pozdrave pravkar osvobojenih kmetov iz loškega in postojnskega okraja. Predlaga brezpogojen vstop v vlado z ozirom na zunanji položaj države. (Klici: Brezpogojen nel)

Tovariš Cerar: Če hočemo kaj doseči, moramo biti pri krmilu. On ni za brezpogojen vstop, pač pa pod ugodnimi pogoji. Apelira na brate Srbe, da opuste malenkostne pomisleke. Kakor so zrušili dunajski imperializem, tako naj uničijo tudi rimski klerikalizem! In če to ne gre drugače, naj stopijo v vlado.

Tovariš Kušar: Nikdar in nikoli ne gremo mi brezpogojno v vlado in četudi bi današnji občni zbor sklenil tako. Pogajali smo se in se

bomo še pogajali. Naš vstop v vlado bo odvisen slejkotprej od koristi, ki jih bomo s tem dosegli za našega kmeta in obrtnika.

Ko sta govorila še tovariša Jamnik in Zupančič, je bil pri glasovanju predlog tovariša dr. Kavčiča skoraj soglasno sprejet.

Sledilo so nato volitve načelnštva. Za predsednika SKS. je bil soglasno izvoljen tovariš Pipan.

Nato je podal tovariš Bukovec tajniško poročilo, iz katerega posnemamo nastopno:

Spričo stalno rastočega zanimanja je postajala potreba lastne stranke in strankine pisarne vedno večja. Danes je v pisarni zaposlenih devet stalnih moči, mnogo dela pa izvrše tudi razni pristaši in prijatelji stranke. Intenzivnost tajniškega dela se vidi tudi iz števila vlog in dopisov. V letu 1919. je bilo nad 100 strogo uradnih vlog in nad 5000 drugih dopisov. V letu 1920. je to število naraslo na 300, oziroma na 10.000. Stranka ima danes 468 krajevnih in 24 okrajnih odborov. To število pa bo treba še zdatno izpolniti. Ker mora stik med tajništvom in podeželnimi organizacijami postati še večji, zato vsi na delo! Glasilo stranke, »Kmetijski list«, se razvija ugodno, vendar pa je nujno potrebno, da pomnože vsi pristaši svojo skrb za list.

Poročilo je bilo sprejeto z odobravanjem v vednost.

Blagajniško poročilo

je podal tovariš Černe.

Stranka je imela v letu 1920. 684 tisoč 831 K 72 v izdatkov. Promet je znašal 1.369.663 K 44 v. Vestno sestavljeno blagajniško poročilo so sprejeli delegati z odobravanjem na znanje.

Nato je govoril

poslanec Mrmolja.

Vse premalo se še občuti potreba po organizaciji, ki edina je naš spas. Zato delujete za našo organizacijo, zato delajte za stranko!

Nobenega malodušja ne sme biti! Prihajajo poročila, da naša stvar slabo stoji, če se zgodi to in to, in vse prerado se poslušamo nasprotnike.

To ne sme biti! Borimo se za veliko idejo in zaradi nje gremo v boj. Govornik omenja nato brezvestno hujskarijo gotovih ljudi, ki rujejo proti državi ter slepmišijo z avtonomijo. Mi se moramo razprostrti po vsej državi in ne se ozkosrečno držati svojih mej, ker drugače pridemo v tako zagato, v kakršni je danes Radič, čigar stranka je sestavljena iz treh skupin: iz komunistov, frankovcev in ostankov stare seljačke stranke in ki ne sme v Beograd, dasi bi šla rada tja.

V interesu kmetijskega ljudstva je, da se zedinijo vsi poljedelci vse države v eno enotno stranko. Ker pa danes taka organizacija še ni mogoča, predlaga govornik, naj se osnuje le »Zveza kmetijskih strank«. Poslanci naj izvolijo delegate, ki bodo to izvedli. (Odobravanje.)

V imenu Stajcevec pozdravlja tovariš Žnuderl srbske tovariše, za kar se tovariš Džokić med glasnim odobravanjem zborovalcev prisrčno zahvaljuje.

Z lažnivci in klevetniki

naše stranke je nato temeljito obračunal tovariš Majcen.

Stvarno je razložil vse delo naših poslancev v Beogradu in pojasnil, zakaj so naši poslanci podpisali ustavo in glasovali za poslovnik. Razkrinkal pa je končno tudi klerikalno sleparijo s poslovnikom in republiko ter z ostro besedo nastopil proti lažnivi govornici, kot da ne bi vseh davkov sklenili klerikalci s Korošcem na čelu. Vsi naši tovariši so dolžni javiti vsakega obrekovalca naše stranke tajništvu, da le-to obračuna s klevetniki. Z glasnim odobravanjem so nagradili poslušalci njegova izvajanja.

Poslanec Urek,

živahno pozdravljen, je govoril o grozečem uvozu italijanskega vina. Pojasnil pa je tudi, kako demokrati skrbje za »dobrobit« kmeta. Z vročim apelom na zborovalce, naj delajo z vsemi močmi za našo idejo, je med viharim odobravanjem zaključil svoj temperamentni in stvarni govor.

Glasovanje.

Sprejet je bil nov organizacijski red, soglasno sprejet Mrmoljev predlog o »Zvezi kmetijskih strank« in med viharim pritiranjem sklenjena zaupnica poslancem.

V imenu Gorenjske, ki še nima svojega zastopnika, je govoril tovariš Ažman.

S pozivom, naj gre sleherni kmet na delo za našo stvar, da zmagaje pri prihodnjih občinskih vo-

litvah pravica, je zaključil predsednik tovariš Kušar sijajno uspešno shod.

Z glasnimi živio-klici na stranko in poslanke, so delegati manifestirali svojo zvestobo do stranke in se nato mirno razšli.

Čast našim delegatom ter priznanje načelnštva in poslancem SKS., ki so z dobro uspehim občinim zborom utrdili misel kmetijske osamosvojitve!

V boj za Staro pravdo!

Sijajni shod „Samostojne kmetijske stranke“ v Novem mestu.

Kljub slabemu vremenu je sijajno uspel shod SKS., ki se je vršil na semanju dan dne 7. marca na Glavnem trgu v Novem mestu. Shod je bil naravnost dogodek za Novo mesto. Hiše so bile v zastavah, ženske v narodnih nošah, povsod praznično razpoloženje, ki so ga zaman pozkušali motiti klerikalci. Na shodu je bilo navzočih do 3000 ljudi. »Slovenec« poroča seveda za polovico manj.

Shodu je predsedoval predsednik okrožnega odbora SKS. v Novem mestu, tovariš Ažman. Viharno pozdravljeni so bili tovariši zemljoradniki iz Srbije in Bosne, tovariši Čedo Stanković, Risto Džokić in Marko Gaković. Glavni poročevalec je bil tovariš Pucelj. Njegovo odkritosrčno poročilo je vzelo ljudstvo z glasnim odobravanjem na znanje. Dalje so govorili še poslanci Drofenik, Majcen in Mrmolja, katerih govori so napravili na poslušalce veliki vtisk. Vse ljudstvo je spoznalo, da so pred njim pravi ljudski za-

stopniki, ki poznajo samo en cilj: delo za kmetško ljudstvo.

Poleg omenjenih sta govorila še posestnik Bajuk iz Belokrajine in posestnik Globovnik iz Bršljina. Tudi ta dva govora sta izzvala splošno odobravanje.

Tako je bil shod najhujša obsodba protikmetijske, hujskajoče in brezsrčne klerikalne politike. Zato skuša »Slovenec« z lažjo oslabiti vtisk shoda. V prihodnji številki ga bomo zato postavili na sramotni oder lažnikov.

Ziveli zavedni Dolenjci! V boj za Staro pravdo!

Popoldne dne 7. marca je bil v Novem mestu shod obrtnikov, ki so se ga udeležili naši poslanci. Podrobnejše poročilo o shodu prinesemo prihodnjič.

Po shodu so si ogledali naši srbski tovariši deželno kmetijsko šolo na Grmu, kjer so bili sijajno sprejeti.

Vojaške olajšave.

Velik uspehi so dosegli poslanci SKS. v Beogradu tudi glede olajšav pri oprostitvah vojaške službe za kmetijske sinove. Poslanci Urek in tovariši so stali na vojnega ministra dne 31. januarja t. l. interpelacijo, s katero so zahtevali, naj se člen 3. pod b), točka 3., zakona o ustroju vojske tolmachi v Sloveniji tako, da bodo olajšave deležni vsi, ki ne plačajo 20 dinarjev, to je po naše 80 K, in ne kakor so doslej tolmachi dotično dolžbo oblastva, da je namreč postavka 20 dinarjev enaka v Sloveniji postavki 20 K. Na interpelacijo so prejeli poslanci dne 9. februarja odgovor vojnega ministra, v katerem pravi med drugim: »Za sledeče rekrutovanje narediti, da se kod sviji zadruha, kojima je poreza razrezana u prošloj i ovoj godini na krune, posle donetog rešenja, da jedan dinar vredj 4 krune, računaju za hraniocce, odnosno „samohrane“ po členu 8. pod b) točke 1. i 2. zakona o ustroju vojske, onim, čija zadruha plaća 80 kruna i manje godišnje neposredne poreze.« — Važno je pri tem to, da je vojni minister to dovolil za naprej, to je počeni s prihodnjim nabiranjem, ni pa tega mogel dovoliti že potrjen fantom. Iz tega sledi, da bi se bile morale zavzeti za to že stranke, ki so bile pred »Samostojno kmetijsko stranko«, a se za take stvari niso brigale, ker jim je šla samo klerikalna politika po glavi, ljudske koristi pa so jim bile deveta briga.

Napeljava tokovodnih žic iz Fale do Trbovelj.

Falska elektrarna je pravkar na delu, da sklene pogodbe s posestniki, čez katerih zemljišča bodo napeljavane tokovodne žice za oddajo njenega električnega toka do Trbovelj. Za ta pogajanja s posestniki se poslužuje elektrarna svojih agentov, ki naj pripravijo kmete k podpisu pogodb, s katerimi dovoljujejo napeljavo žic, postavljene drogovi itd. Ti agenti, ki so navadno bivši trgovski pomočniki, natakari ali sploh ljudje sličnih strok, naj kmete prepričajo, da nimajo nobene škode, če vse visoko čez njih zemljišča, hiše itd. žice. Običajno se sklepajo te pogodbe v gostilnah, kamor se zvabi kmete, in sicer pri litrih dobrega vina. Kako pa ravna elektrarna potem, ko dobi od kmeta dovoljenje, lahko povedo posestniki med Falo in Mariborom, kjer se je napeljava že izvršila. Ko je bila koruza v najlepši rasti in ajda v cvetju, so se vlačile žice čez njive in postavljali drogi. V smeri napeljave se je brez kmetovega dovoljenja koruza pokosila, druga setev pa sploh potepla. Sedaj se ravno dogovarja glede pogodb s posestniki zaradi napeljave tokovodnih žic med Mariborom in Trbovljami.

Pokrajinske vesti.

(Shod v Cirkovcih pri Pragerskem) bo v nedeljo dne 13. marca po rani sv. maši. Na shodu bo poročal poslanec Mrmolja o gospodarskem in političnem položaju. Vsi na shod, da začujete resnico!

(St. Lovrenc.) V soboto dne 5. t. m. je umrl naš odlični pristaš Jože Kolenec. Lahka mu zemljica!

(Petdnevni sadjarski tečaj) priredi državna kmetijska šola na Grmu pri Novem mestu od dne 5. do dne 9. aprila za kmetijske mladeniče, ki so stari več kot 17 let. Pouk bo teoretičen in praktičen. Tečajniki dobe prosto stanovanje, posebno potrebni pa tudi prosto hrano. Prošnje za sprejem v tečaj je poslali do dne 23. marca t. l. ravnateljstvu državne kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu.

(Praktikanti [vajenci] za državno vinarsko in sadjarsko šolo v Mariboru) se sprejmejo v najkrajšem času. Pogoji: starost najmanj 16 let, z dobrim uspehom dovršena ljudska šola in telesna sposobnost. Prednost imajo kmetijski sinovi, ki ostanejo pozneje doma. Praktikanti obiskujejo računski in jezikovni pouk, drugače pa delajo praktično v vseh panogah šolskega gospodarstva pod strokovnim vodstvom. Za to dobivajo stanovanje in hrano brezplačno ter imajo prednost pri sprejemu za prihodnje šolsko leto 1921./1922. kot redni učenci. Prošnje za sprejem praktikantov je poslali

ravnateljstvu državne vinarske in sadjarske šole v Mariboru do dne 20. marca t. l. Prošnjam je pridejati krstni list, domovnico, zadnje šolsko izpričevalo, zdravniško izpričevalo in izpričevalo o nravnosti. Sprejem ali odklonitev praktikanca se naznani pisмено. Drugi listi naj izvolijo ponatisniti ta razglas.

(Pozor!) Občine, vasi, gasilna in splošna društva opozarjamo na naredbo finančnega ministra z dne 31. decembra 1920., št. 14.064, glasom katere se mora nepremično in premično imovino za osmo desetletje napovedati na predpisanih tiskovinah, ki se dobe (za 1 krono) pri davčnih uradih. Napovedi se morajo vložiti pri pristojnem finančnem okrajnem ravnateljstvu do konca meseca aprila 1921. Kdor vloži napoved prepozno, bo moral plačati dvakratno pristojbino. Vsi za napoved potrebni podatki so razvidni iz naredbe finančnega ministra, razglašene v „Uradnem listu“ št. 14 z dne 10. februarja 1921.

(Pokojnine družinam padlih in pogrešanih vojakov.) Ko se je koncem meseca oktobra leta 1920. ustavilo izplačevanje naklonitev, so vložile skoraj vse vdove padlih, oziroma žene pogrešanih vojakov prošnjo za nadaljnje izplačevanje te državne podpore. Večinoma pa niso naznanile, ali je pokojnik ali ne nakazana ali ne. Naklonitve, to je podpore potrebnim svojim vojaškim osebam, se nikakor ne nakazujejo več in vse dotične prošnje na davčne urade ali na deželno vladu so brez pomena. Pač pa ima vsaka vdova po padlem vojak ali žena pogrešanega vojaka pravico do zakonite pokojnine zase in do vzdrževalnine za svoje nepreskrbljene otroke. Te pokojnine izplačuje redno računski oddelček delegacije ministrstva za finance, vojaške mirovine (prej vojaška pokojninska likvidatura), po čekovnem uradu v Ljubljani naravnost na naslov dotične vdove. Za nakazilo pokojnine pa ne zadošča navadna prošnja brez vsakih dokumentov, temveč treba je pravilno izpolnjene in s potrebnimi listinami opremljene vloge v zmislu razglašene deželne vlade za Slovenijo, poverjeništa za socialno skrbstvo, priobčenega v Uradnem listu št. LVIII (58) z dne 4. marca 1919. Občinski uradi naj pouče prizadele stranke v tem zmislu ter razglase, da se na podstavi nezadostno opremljenih prošanj sploh nikomur ne bo nakazala pokojnina, oziroma se bo nakazala šele po daljšem času, ker so potrebna razna poizvedovanja.

(Okrožni agrarni urad v Ljubljani) naznanja, da sprejema stranke izključno samo ob torkih, četrtkih in sobotah od enajstih do trinajstih. Vsled preobilice dela v pisarni in zunaj na veleposelstvih se ob drugem času stranke ne morejo sprejemati.

(Za slepe.) Podporno društvo slepih v Ljubljani naproša vljudno vse župne in občinske urade v Sloveniji, da blagovoljivo pošlji zapisnik vseh slepih, ki spadajo v njihovo področje. Ta zapisnik naj bi obseval: Ime in priimek, starost in rojstni kraj, pristojno občino in sedanje bivališče, ali je vojni ali civilni slepi, oziroma slepa, in v kakih gmočnih razmerah se nahaja. Ker je za vse slepe velepomembno, da društvo zanje zve in da pride z njimi v stik, se nadejamo, da p. n. uradi ustrežljivo želji društva in mu po možnosti ugodno. Ker ima podporno društvo slepih v Ljubljani dne 4. aprila t. l. svoj redni občni zbor, zato vljudno prosim, da bi vsaj do dne 25. marca t. l. prejelo zgornj navedene podatke o slepih. Društvo se že vnaprej najiskrenejše zahvaljuje za blagonaklonjenost. Za odbor: G. F. Jurasek s. r., t. č. predsednik, Vinko Naglič, t. č. tajnik. Naslov: Podporno društvo slepih v Ljubljani, Wolfova ulica št. 12.

(Nezaslišano postopanje davčnega urada v Kojskem.) Kljub izrecni naredbi finančnega ministra, da morajo tudi davčni uradi zamenjavati 20dinarske bankovce, davčni urad v Kojskem tega ni hotel storiti in je dal kmetom neslan nasvet, naj pošiljajo svoje bankovce po pošti podružnici Narodne banke v Ljubljani ali pa v Mariboru. K svojemu več kot neumestnemu nasvetu je pridejal še bolj smešno navodilo, naj vsak kmet za pečati denarno pismo in pritisne na ovitek svojo štampiljko, kakor da bi imel vsak kmet štampiljko. Ravnanje

pravno neupravičeno, saj so bankovci davčnega urada v Kojskem moramo obsoditi najstrožje in zahtevati z vso odločnostjo, da višje oblastvo pouči omenjeni urad, da veljavni naredbe finančnega ministrstva ne samo tedaj, kadar se odmerjajo novi davki, temveč tudi v tistih redkih primerih, ko je izjemoma odredjena tudi kaka ugodnost za kmeta.

(Iz Morav.) Sv. Matija je našel tudi letos trdo ledeno skorjo, katere ni moglo stopiti niti gorko popoldansko sonce. Sele proti večeru se je tupaam skorja, ki je dotedaj oklepala trdo človeška srca nekoliko omehčala. V gostilni „Pri Šturmu“ v Moravčah je dovtetnejša družba položila znesek 68 K kot mal dar domu na oltar v podporo naši „Jugoslovanski Matici“, za doseg njenega vzvišene smotra. — Darovalcem srčna hvala, mlačežem pa bodi geslo: „Od pri roke, od pri srce, otiraj bratovske solze!“

(Metlika.) V nedeljo, dne 27. febr. je bil izvoljen *pokrajinski odbor SKS. za Metliko in okolico*, v katerem so ti le tovariši: *Martin Bajuk*, posestnik v Božjakovem, za načelnika; *Leopold Weiss st.*, posestnik v Metliki podnačelnik in blagajnik; *Leopold Weiss ml.*, trgovec, tajnik; odborniki

ljeno so bili soglasno tovariši: za načelnika *Hinko Vollmeier*; za podnačelnika *Martin Hernach*; za tajnika *Franc Tornezz*; za odbornike pa *Josip Zunko*, *Tom. Hovnik*, *Aleks Santel*, *Ivan Kaube*, *Tomaž Vrhovnik*, *A. Mesarič*, *Ferdinand Vodnik*, *Martin Maček*, *Tomaž Stibler*, *Alojz Ilgo*, *Jakob Kraner*, *Franc Weingerl*, *Jakob Zamer*, *Ivan Ilgo*, *Ivan Sorko*, *Franc Vollmeier* in *Sim. Namesnik*. Sklenilo se je, da bo imel novi odbor vsako prvo nedeljo v mesecu svojo redno sejo.

Politične vesti.

(Kralj Nikita.) bivši črnogorski kralj, je umrl. S tem je definitivno pokopano takozvano črnogorsko vprašanje, ki je pravzaprav itak obstajalo le za naše sovražnike.

(Triperesna deteljica.) „Riječ“ piše: Pogovarjati se Hrvat in Srb o politiki in na koncu tudi o Radiću. Pa reče Hrvat: „Ali je neumna politika, ki jo dela Radić?“ „Ali ste otročji, ali res ne vidite, kaj se dela?“ mu odvrne Srb. In pomenljivo še dostavi: „Ne bojte se, Radić pride v Beograd v konstituantu, ali šele tedaj, ko bo ustava

(Protirevolucija v Rusiji) se širi. Listi poročajo že celo, da sta morala Ljennin in Trocki pobegniti, kar pa je za enkrat le pobožna želja. Na vsak način pa bo v Rusiji zopet tekla kri v potokih.

(Meje med Poljsko in Rusijo) je mirovna konferenca v Rigi končno uredila.

(Zvezo baltičskih držav) osnujejo države Estonska, Letska, Finska in Litvinska.

(Nemiri v Italiji) se širijo. V Florenci je moralo vojaštvo s topovi razstreljevati barikade. Število mrtvih je veliko, ranjenecv pa je na stotine.

(Povsod nemiri.) V Rusiji je revolucija v polnem teku, v Italiji se koljejo fašisti in socialisti, v Španiji se buniijo Barcelonci, v Nemčiji delajo nemire komunisti in tako dalje se glasi pesem skoraj iz vseh dežel. Morebiti le ni Jugoslavija najslabša!

(Amerika proti štrajkom.) Naši republikanci, ki tako hvalijo Ameriko in tako zelo obtožujejo lastno državo, češ da je reakcionarna, naj preberou naslednjo vest: „Ameriški senat je soglasno sprejel zakon proti štrajkom. Prvi člen zakona določuje kazen od 10.000 dolarjev (poldrug milijon naših kron) ali desetletno ječo za vsak po-

nudi popolno gotovost in o kateri se sme trditi, da je slovanska!

(Kovinski drobiž) je prišel s prvim marcem v promet, in sicer kosi po 10 par ali 40 vinarjev. Zasebne stranke so dolžne sprejemati ta drobiž v vrednosti do 40 kron. Drobiž je narejen iz zlitine „gama“, ki sestoji iz 98 in pol delov cinka in 1 in pol dela bakra. Novci so tako veliki kakor 20vinarski. Na eni strani novca je državni grb s krono kraljevine, na drugi pa številka 10 z napisom para, in sicer v latinici in cirilici. Kakor poročajo beograjski listi, se dade v promet takoj tudi 25-parski (enokronski) novci, ki bodo pa iz niklja. Kovanje novcev po pet par je bilo ustavljeno.

(Uvoz konserviranega mesa) je v Italijo dovoljen.

(Laške banke) silijo v Jugoslavijo, kakor da bi ne imeli pri nas že preveč svojih. Laška trgovska banka v Milanu namerava otvoriti svojo podružnico v Beogradu in v Zagrebu. Banka, ki je izmed najmočnejših laških bank, ima 312 milijonov lir kapitala in 156 milijonov rezerv.

(Bolgarski proračun) za bodoče leto znaša 2.393.980.813 levov izdatkov in 2.115.720.000 dohodkov, torej primanjkljaja 278.260.813 levov.

Sadjarsko društvo.

Častna zadeva slovenskih poljedelcev je, da z lastno močjo ovržejo vedne govorce o pasivnosti Slovenije. Nič za to, če ne rodi naša zemlja dovolj pšenice, zato pa ima Slovenija tako ugodne pogoje za sadjarstvo, kakor le maločkera druga dežela. Posebno namizna jabolka se morejo v Sloveniji vzgajati tako popolno, da ne more nihče v Jugoslaviji konkurirati z nami. Ta od narave nam določeni monopol moramo Slovenci kar najbolj uporabiti, kajti to zahteva korist lastnega žepa, ker moremo potom obilega izvoza sadja povzdigniti veljavo svojega denarja in s tem takoj pomnožiti svoje bogastvo.

Sadjarstvo je torej panoga narodnega gospodarstva, ki zasluži pri nas posebno pozornost. Pa tudi samo na sebi je sadjarstvo idealno, vsled česar imamo mnogo navdušenih sadjarjev, ki se vneto pečajo s sadjarstvom celo brez dobičkarstva. Da pa se razvije sadjarstvo čim boljše, so se združili najuglednejši naši sadjereji v organizacijo ter ustanovili, pod vodstvom prezaslužnega višjega sadjarskega nadzornika g. M. Humeke, dne 20. m. m. v Ljubljani „Sadjarsko društvo za Slovenijo“ z začasnim sedežem v St. Juriju ob južni železnici.

Društvena naloga bo pospeševati sadjarstvo v vsakem oziru, povišati splošno kot tudi sorazmerno produkcijo, nabavljati potrebščine in storitve vse za primernejšo uporabo in razpečevanje sadja. Vrhovni cilj društva bo spraviti sadjarstvo Slovenije na tako stopnjo, da se bodo s sadjarstvom kar najintenzivneje izkoristile naravne ugodnosti. Takim namenom mora v prvi vrsti služiti društveno glasilo. Ker je ostal „Sadjar“ vsem naročnikom v najboljšem spominu, zato splošno obžalujemo, da je prenehal izhajati. Prva skrb novega društva bo torej, da zopet oživi to strokovno glasilo v večjih rokah prejšnjega urednika. Pri današnji draginji pa zahteva obstanek lista veliko gmotno pomoč. Zato se je morala članarina določiti na 40 K, to je na toliko, kolikor bo stal že list sam. Toda za razvoj društva to še ni dovolj, ker mora društvo zasledovati še druge važne namene. Zato potrebuje društvo posebne ljubitelje, ki mu ustvarijo z večjimi zneski trdno podlago. To naj bi bili dosmrtni ali ustanovni člani, ki plačajo naenkrat po 300, oziroma 1000 dinarjev. Te svote so omejene samo na spodaj.

Listnica uredništva.

Vsled poročila o občnem zboru SKS. smo morali odložiti obilo gradiva za prihodnje številke. Prosimo zato vse cenjene dopisnike, da to uvažujejo in da nam ohranijo svojo naklonjenost. Potrudili se bomo, da pride vse na vrsto. Obenem prosimo vse pristaje, da nam redno in hitro poročajo o vseh važnejših dogodkih svoje vasi, osebne napade pa naj popolnoma opuščajo.

Pomnite! Niti enega davka, ki ga ne bi dovolili dr. Korošec in njegovi kimovci, ne plačujete! Vsakogar, ki obrekuje našo stranko ali naše poslance, češ da so oni krivi sedanjih davkov, javite tajništvu „Samostojne kmetijske stranke“ v Ljubljani, da obračuna z njim! — Ne pozabite, da so se zvišale cene živini, ker so dosegli naši poslanci prost izvoz živine in znižano carino!

pa so tovariši: *Dako Makar*, posestnik v Metliki, *Franc Pezdirc*, posestnik v Draščah, *Matija Klepec*, posestnik v Radovici, *Janez Krašovec*, posestnik v Lokvici, *Jakob Ivanetič*, posestnik v Črešnjem, *Martin Držaj*, posestnik v Slamni vasi. — Živeli novi odborniki — na delo za Staro pravdo!

(Krajevni odbor SKS. za Buče.) Veliko vznemirjenje je vzbudila med našimi vinogradniki vest, da se namerava pri predstojajočih pogajanjih glede trgovinske pogodbe z Italijo dovoliti uvoz laških vin. Zato smo sklicali na dan 13. februarja pri gostilničarju Jožefu Bevcu v Bučah shod SKS., katerega se je udeležilo lepo število kmetovalcev-vinogradnikov, in sicer tako pristaveš SKS. kakor pristaveš „Kmetijske zveze“. Sklenili smo oster protest proti uvozu tujih vin, posebno onih iz Italije. Od krajevnega odbora SKS. in občine Buče potrjeni protest smo poslali naravnost na zemljoradniški klub v Beogradu. Prepričani smo, da bodo naši kmetijski poslanci storili vse, da se uvoz vina prepreči, ker bi bili sicer zaradi uvoza upropaščeni vsi vinogradniki, to je večina tukajšnjega prebivalstva. Čudno pa je, da se za tako važno kmetijsko vprašanje ne zanima tudi tukajšnja podružnica „Kmetijske družbe“. (Njen vodja je tukajšnji nadučitelj — demokrat.) Tudi voditelj „Kmetijske zveze“ spi. — V nedeljo, dne 20. svečana je prihitel med nas naš poslanec tovariš Urek ter priredil tukaj shod, na katerem je z dveurnim govorom obrazložil stališče in delovanje poslancev SKS. in celoten položaj v zbornici in državi. Za shod je že prej vladalo veliko zanimanje, vsled česar je bila udeležba tolika, da se je morala radi premajhnega prostora shod vršiti na prostoru pred gostilno Jožefa Bevca. Govor, ki ga je vse lepo mirno in radovedno poslušalo, se je nemoteno končal. Soglasno je bila sprejeta resolucija za prost izvoz živine, vina in sadja ter za prepoved uvoza vina v našo državo. Zborovalci so izrekli poslanecem SKS. zaupnico in jih pozvali na vztrajni boj za pravice in koristi kmetijskega ljudstva.

(Selnica ob Dravi.) Pretečeno nedeljo je bil tukaj občni zbor krajevnega odbora SKS., na katerem sta poročala domača govornika tovariša *Hinko Vollmeier* in *Josip Zunko*. Prvi je govoril o naši živinoreji, lesni trgovini in izvozu teh predmetov, drugi je pa poročal o naši organizaciji. Navzočni so s pazljivostjo sledili izvajanjem obeh govornikov. Nato se je izvršila volitev novega odbora. Izvo-

sprejeta! „Pa kaj naj počne sedaj?“ vpraša Hrvat začuden. „Kaj? Nič!“ mu odgovori Srb. „Zato pride tudi, ko ne more več skupščine razbiti. Tako sta pač sklenila Pašić in Protić in Radić jima je kot pameten človek naravno pritrill.“

(Varaždin) šteje 13.648 prebivalcev, in sicer 12.311 Srbohratov, 632 Slovencev, 169 drugih Slovanov, ostali so Nemci, Madžari, Italijani in drugi.

(Nova vera.) V Beogradu je začel oznanjati novo vero Slovenec Albin Močnik. Nova vera se imenuje vera „sedemdesetih adventistov“. Neki dan je Močnik „krstil“ v Donavi 50 svojih pristaveš. Vero, ki jo je zanesel iz Amerike, naj predstavlja „čisto krščanstvo“. Da bi imel preveč uspeha, se mu ni treba bati.

(Nemške vojne odškodnine.) V Parizu so naložili zavezniški Nemčiji vojno odškodnino v skupnem znesku 226 tisoč milijonov zlatih mark, vsoto, ki je Nemčija na noben način ne more plačati. Zato so sklicali zavezniški v London novo konferenco, h kateri so pritegnili tudi Nemce. Na tej konferenci je zastopnik Nemčije izjavil, da more Nemčija plačati največ 50 tisoč milijonov nemških mark. Nizka ponudba Nemčije je silno razjezila zavezniške, ki napovedujejo zaradi tega najostrejša naredba proti Nemčiji.

(Vojaška zasedba Nemčije.) Ker se Nemčija brani plačati vojno odškodnino, so sklenili zavezniški, vojaško zasedati nekatera mesta, med njimi Düsseldorf.

(Nemška vojska) bo šela po novem vojnem zakonu z vsemi oficirji vred 100.000 mož.

(Turške fantazije.) Na londonski konferenci so stavili Turki te-le zahteve: Turčiji se naj vrne Cilicija in Smirna v Mali Aziji, evropska črta naj se premakne do črte Enos-Midija in razveljavi naj se stroga francoska kontrola. Obstoj Armenije Kemalisti sploh taje. Z drugimi besedami rečeno: Turki hočejo izpremeniti svoj poraz v zmago.

(Na Ruskem) so se pričele zopet vstaje na vseh koncih in krajih, kakor vedno ob začetku pomladi. Petrograd in Kronštad sta v rokah upornih mornarjev, v Moskvi so bili velikanski po-boji med vstaji in komunističnimi opričniki. V Harkovu in Kijevu so zasledili dijaško zaroto. V Georgiji na Kavkazu so se pričeli krvavi boji. Vsa dežela se zopet potaplja v krvi in to imenujejo komunistični lažnivci zemeljski paradiž. Za gotove morda, ne pa za narod, ki umira vsled grozot in lakote!

izkus motive blagovnega prometa v Severni Ameriki ali izven nje. Enako bo kaznovan tisti, kdor bo nagovarjal, delavce, da bi zapustili delo. Zakon je v prvi vrsti naperjen proti železničarskim, pomorskim in transportnim delavcem. Tudi pri nas bi bil sličen zakon potreben, ker je treba nadomestiti vojne izgube, kar se da doseči samo z delom, nikoli pa ne s političnimi štrajki.

(Ameriška vojska) bo šela v mirnem času po sklepu ameriškega senata 170 tisoč pešcev, 120.000 mornariške posadke in 24.000 vojakov zrakoplovne-ga oddelka.

Gospodarstvo in gospodinjstvo.

(Živinski in blagovni semenj v Lukovici.) ki bi moral biti dne 26. marca, se preloži, ker je ta dan Velika sobota, z dovoljenjem odseka ministrstva za trgovino in industrijo na sredo dne 16. marca.

(Sejma) za živino, konje in govedbosta od sedaj naprej v *Javorju nad Smartnim* vedno prvi torek po lihi nedelji in na dan sv. Jerneja.

(Gospodinjki tečaj v Ptuj) se vrši od dne 15. marca do dne 30. aprila t. l. Pristop imajo kmetiska dekleta, ki so dovršila ljudsko šolo. Pouk je brezplačen. Učenke morajo za stanovanje same skrbeti, zato je ta tečaj najbolj pripraven za take učenke, ki so v bližini Ptujja doma, ker hodijo lahko domov prenočevati. V gospodinjstvem tečaju se bo dobivala hrana, h kateri bodo stari učenci prispevali s svojimi pridelki. Ker se sprejme največ 25 učenek, se je treba hitro prijaviti, in sicer pri g. vinarjem inštruktorju Josipu Zupancu v Ptuj, Narodni dom, ali g. Ljudevitu Sagadinu, tajniku na okrajnem zastopu v Ptuj. Imenovana dajeta tudi vsa potrebna pojasnila. Kmetovalci, ne zamudite te prilike in dajte svoje hčerke v gospodinjki tečaj, da se nekaj nauče o dobrem gospodinjstvu!

(Zavarovanje.) Glavni pogoj vsakega gospodarstva je, da se vsakdo za vsak primer obvaruje nezgode ali škode, ker le na ta način se je mogoče obvarovati uboštva. Med to zaščito spada v prvi vrsti zavarovanje proti požarom, nezgodam in toči ter življensko zavarovanje. Pri zavarovanju naj gospodar ne šteti, ker le z zavarovanjem polne vrednosti zavarovalnega predmeta se obvaruje v slučaju neprimljive velike izgube ali uboštva. Zavaruje naj se pa vsakdo le pri družbi, ki mu

Ustanovljena 1864.

Hranilnica mestne občine Celje.

Ustanovljena 1864.

Pupilarnovarni zavod.

V lastni palači pri kolodvoru (prej Sparkasse der Stadtgemeinde Cilli).

Telefon št. 35.

Stanje hranilnih vlog K 22.000.000.

Vrednost rezervnega zaklada K 8.000.000.

Hranilne vloge, ki se sprejemajo od vsakogar, uživajo najpopolnejšo varnost in ugodno obrestovanje. Poštne položnice strankam brezplačno na razpolago. Rentnino plačuje zavod iz svojega.

Sprejema tudi v varno shrambo od strank in sodišč razne vrednostne papirje, vložne knjižice itd. Daje v najem predale v svojih safeblagajnah, tako da obdrži ključ stranka sama.

Oskrbuje svojim vložnikom prodajo in nakup vseh vrst vrednostnih papirjev itd. Izvršuje za nje tudi inkaso in druga denarna opravila najkulantneje. Izplačila v inozemstvu izredno ugodno in promptno.

Posojila vseh vrst pod najugodnejšimi pogoji. Brezplačna pojasnila in strokovnjaški nasveti v vseh denarnih vprašanjih.

Obrtniki, naša moč in dobrobit našega stanu sta le v trdni organizaciji vsega obrtništva.

Vabilo na redni občni zbor
Kmetijske zadruga,
 r. z. z. o. z. na Spodnji Polskavi,
 ki bo v nedeljo dne 20. suša 1921. ob
 treh popoldne 4 šoli na Spodnji Polskavi.
 Dnevni red:
 1.) Pregled računskega zaključka za leto
 1920.
 2.) Poročilo načelstva in nadzorstva.
 3.) Volitev načelstva in nadzorstva.
 4.) Slučajnosti.

Načelnstvo.

Ženitna ponudba.

Izobražen veleposestnik želi v svrhu
 skorajšnje ženitve spoznati gospodično
 iz trgovskega ali kmetijskega stanu s pri-
 merom gospodinjstva in občo izobrazbo ter
 večjim premoženjem, toda brez prevelikih
 zahtev. Velikost srednja, starost do 25 let.
 Le resne in izčrpne ponudbe s sliko in
 polnim naslovom pod „Samostojnost
 30“ na upravo tega lista. Tajnost za-
 jamčena.

Na evetno nedeljo dne 20. marca ob
 treh popoldne se bo dražbenim potem
 prostovoljno prodalo v Pišecah

posestvo,
 ki obstoji iz hiše, kleti, travnika, njiv,
 gozda in nekaj vinograda, kar vse meri
 okoli šest oralev. Na posestvu, ki je poleg
 župne cerkve, se nahaja tudi dobro
 stavbno kamenje. Pogoji se zvedo pri
 prodaji na licu mesta. Prej pa daje po-
 jasnila Josip Dobravec, posestnik v
 Pišecah.

Gozdni urad v Oplotnici proda vsak mesec

4 do 5 vagonov jelovih desk.

Ponudbe na to množino je poslati začet-
 kom vsakega meseca v zaprti kuverti
 pod označbo „Ofert — deske“ na ozna-
 čeni urad, ki daje tudi pojasnila.

Trgovina z železnino
Erjavec & Turk
 „pri zlati lopati“

v LJUBLJANI, Valvazorjev trg št. 7
 nasproti križanske cerkve (prej Hammer-
 schmidt-Mühleisen).

Zaloga cementa in karbida.

Žepne, stenske, nihalne, kuhinjske
 ure, budiljke, zlatnino in
 srebrnino

kupite najceneje pri trvdki
Ivan Pakiž
 v Ljubljani, Stari trg št. 20.

Prva srbska tovarna sirilnega
 praška in sirilne tekočine

Gjoka Dimitrijević, Niš,
 ima v zalogi sirilni prašek in sirilne te-
 kočine, ceneje in močnejše kakor tuji
 proizvodi.

Govejo živino in
prasiče

kupuje po najvišjih cenah
 Prva jugoslovanska prekajevalnica
 Maribor - Pobrežje 10.

Pozor!

Dospela je velika pošiljatev raznih
 gumbov za suknje, igel, modnega
 blaga, finih žlic, toaletnih in čevljar-
 skih potrebščin in orodja.

Na debelo in na drobno.

Za obilen obisk se priporoča trdka

Josip Petelin

tovarniška zaloga šivalnih strojev v LJUBLJANI, Sv. Petra nasip št. 7.

Družba „IMPEX“

LJUBLJANA, Krekov trg št. 10

kupuje vsakovrstno klav-
 no živino in prasiče po
 najvišji ceni.

UMETNA GNOJILA

(kalijska sol, kostni superfosfat, apneni dušik)
 dobavlja najkulantneje

VINKO VABIČ, Žalec.

Zahtevajte ponudbe za vagonke, polvagonke in manjše množine!

Modro galico kg po 20 kron

za krajevne odbore SKS. in kmetijske organi-
 zacije oddaja meseca marca proti plačilu v
 naprej, le v celih vagonih, franko vse želez-
 niške postaje v Sloveniji,

d. d. Ekonom v Ljubljani.

Drugim se oddaja ta modra galica pod istimi
 pogoji kilogram po 21 kron. Za manjša naročila,
 toda le v celih sodih ali zabojih, veljajo te cene
 franko kolodvor Ljubljana.

V okolici Celja, ob glavni cesti, se

proda nova, prijazna

hiša
 s tremi sobami, kuhinjo, kletjo,
 hlevom, vrtom, travnikom in njivo,
 pripravna za obrtnika ali upokojenca.

Naslov pove Janez Zorman v Spodnji

Šiški št. 91.

Pnevmatike za avto in kolesa v vseh dimenzijah,
 gumijev predmete, vsakovrstne žice za električno
 napeljavo, elektrotehnični material in vsako-
 vrstne potrebščine priporoča po najnižjih cenah

M. Kuštrin,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 20; telefon št. 470.

Podružnica: Maribor, Jurčičeva ulica št. 9.

Za praznike in bližnjo pomlad

priporočamo svojo veliko zalogo različnega angleškega in
 češkega sukna, volnenega blaga za moške in ženske obleke,
 različno perilno blago, kakor platno, šifone, cefirje, tiska-
 nino v najnovejših vzorcih in bogati izbiri, dalje različne
 volnene in šivane odeje za postelje, svilene, volnene in
 bombažaste rute za na glavo itd. Opozorjamo tudi na
 - - - raznovrstne estanke po zelo znižanih cenah. - - -

A. & E. Skabernè

veletrgovina z manufakturnim blagom

v Ljubljani, Mestni trg št. 10.

Strojne tovarne in livarne d. d. Ljubljana

Telefon

int. 230.

Dunajska cesta št. 35.

Brzjavke:

„Stroj“.

Stroji za obdelovanje lesa, specialni stroji za fabri-
 kacijo upognjenega pohištva in lesenih ovek, stiskal-
 nice za klobuke. Francisove in Peltonove turbine.

Naprave za mline in žage.

Razne armature, sesalke, ognjegasne brizgalnice itd.

Zvonovi v vsaki velikosti.

Menjalnica

Slovenske eskomptne banke

Telefon

int. št. 3

Ljubljana

Telefon

int. št. 3

nasproti glavnega kolodvora

kupuje in prodaja devize in valute po naj-
 ugodnejših dnevnih cenah, sprejema vloge
 na hranilne knjižice in na tekoči račun ter
 jih obrestuje po najugodnejših pogojih;
 ima poseben borzni oddelček.

BANKOVNO OSIGURAVAJUČI ZAVOD

„BEOGRADSKA ZADRUGA d. d.“

Požar uničuje mnogo milijonov narodnega pre-
 moženja. Varujte svojo last z zavarovanjem!

Prijatelji naroda! Priporočite naš domači zavod prijateljem,
 znancem in sosedom! Z zavarovanjem se reši vsak nesreče!

Usojamo se opozoriti Vas v svrhu zavarovanja proti požaru (strelu) na najjačjo ustanovo kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki se imenuje

Banka in zavod za zavarovanje „BEOGRADSKA ZADRUGA d. d.“

Centrala: Beograd.

osnovana leta 1882.

Podružnica: Maribor.

Osnovni, popolnoma vplačani kapital v zlatu dinarjev 2,500.000 ali kron 10.000.000; rezerve v zlatu dinarjev 11.000.000 ali kron 44.000.000; ostala
 imovina okoli dinarjev 40.000.000 ali kron 160.000.000; skupni kapital po predvojni vrednosti

kron 214.000.000.-.

Prevzema v zavarovanje zoper škode, nastale po požaru in strelu, vsa industrijska podjetja, kakor mline, žage itd., vse prodajalnice in blago, skladišča
 in blago, blago raznih vrst na prostoru, pohištvo — vse po najpovoljnejših pogojih.

Najpovoljnejši pogoji življenjskih zavarovanj na stalen čas ali dosmrtno; dote ženski deci, a kapitala moški.

Police življenjskega zavarovanja „Beogradske Zadruga“ veljajo za ženitbene kavcije za gg. častnike.

Življensko zavarovanje je najboljši prihranek! Pri današnji še slabi valuti si zavaruje ono jako valuto našega denarja v skorajšnji bodočnosti!
 Prevzema zavarovanja nesreč za posrednice ter korporacije nameštencev in delavcev kot kolektivno zavarovanje; zavaruje otroke proti nezgodam;
 zavaruje z enkratno premijo za vse življenje pri potovanju po železnicah, parobrodih in drugih javnih prometnih sredstvih.

Vse to prevzema podružnica „Beogradske Zadruga d. d.“ v Mariboru, vsa glavna zastopstva (ki so v središčih županij) in vsi mestni poverjeniki v
 vsakem večjem mestu Jugoslavije.

Obvestila in pojasnila daje

glavni zastop „BEOGRADSKE ZADRUGE“ v Mariboru

Aškerčeva ulica šte. 3.